

PRIPREMA NASTAVNIKA ZA SAT

Nastavna jedinica: **Grigor Vitez, Ševina jutarnja pjesma**

PRIJE OBRADJE NASTAVNE JEDINICE

1) Motivacija:

a) *U čemu je značaj ove nastavne jedinice?*

Značaj ove nastavne jedinice ogleda se prije svega u činjenici da se radi o pjesmi koja je prva u čitanci, te ako nastavnik/ca odluči da od nje krene treba biti svjestan da će se raditi o času koji će uveliko obilježiti učenički dojam vezan za nastavu iz književnosti tokom cijele školske godine. Stoga, ova nastavna jedinica treba na neki način da pruži učenicima smjernice kojima će u toku petog razreda ići kad je riječ o nastavi iz književnosti, a pogotovo o radu na poeziji. Elementa u pjesmi za to ima. Učenici će se upoznati sa jednim od temeljnih pojmova iz književne teorije, a to je pojam pjesničke slike. Nadalje, kroz pjesmu će učenici posredstvom nastavnikovih uputa otkriti vezu između zvuka i značenja, podražavalačkim i manipulativnim strategijama jezika, te s prenesenim značenjem, tj. simboličkom i metaforičkom upotrebom jezika. Osim navedenog učenici će se upoznati sa jednim od najpoznatijih i najpriznatijih pisaca našeg jezika pogotovo kada je riječ o književnosti za djecu, a s njegovim djelom susretat će se i tokom cijelog svog školovanja.

b) *U kakvoj je vezi sa već obrađenim gradivom, kao i onim koje ću tek obrađivati?*

Ova pjesma u sebi sabire gotovo sve nastavne teme date u čitanci, kao što su npr. sloboda, putovanje, zvuk i slično. S druge strane u pjesmi je prepoznatljiva većina književno-teorijskih pojmova koji su predviđeni za usvajanje u petom razredu, te se zahvaljujući tome pokazuje kao idealna polazna tačka za nastavu iz književnosti u petom razredu.

c) *Kakve mogućnosti ova nastavna jedinica pruža za kritičko mišljenje?*

Učenici će se kroz slušanje tuđih stavova i iznošenje vlastitih učiti vođenju dijaloga, a samim tim i nalaženju, te iznošenju argumenata. Osim toga sama pitanja data uz pjesmu formulirana su na taj način da podstiču kritičko i analitičko mišljenje.

2) Cilj:

a) *Kakvo će znanje biti prenijeto učenicima?*

Učenici će obogatiti svoje čitalačko iskustvo, a isto tako produbiti znanje iz teorije književnosti. Postat će svjesniji stvaralačke prirode jezika, a imat će priliku da kroz slušanje drugih učenika svoje znanje obogate i za njihove, ali i da kroz greške jedni od drugih uče.

b) *Šta će učenici učiniti s tim znanjem (zašto im je potrebno)?*

Izgraditi/povećati želju za usvajanjem znanja i za čitanjem. Obogatit će znanje iz opšte kulture i razviti svoje kritičko-analitičke sposobnosti. Znanje vezano isključivo za književnost moći će primjenjivati tokom cijelog svog školovanja, te čitanja uopšte.

3) Preduvjet: Šta učenik mora znati da bi uspješno savladao sadržaj ove nastavne jedinice?

Čitati, razumjeti pročitano, razgovarati s prijateljima iz razreda, a prije svega pokazati želju za učešćem u nabrojanim aktivnostima.

4) Ocjenjivanje: Koji će se dokazi učenja od učenika tražiti?

Aktivnosti tokom časa: jasno čitanje, jasno razumijevanje i jasno izražavanje stavova, usvajanje novih pojmova te njihovo prepoznavanje.

Priprema za čas.

5) Resursi za upravljanje vremenom:

Evokacija – 10 min; Razumijevanje značenja 25 min; Refleksija 10 min

6) Grupisanje: Učenike tokom časa ostaviti na mjestima na kojima sjede. Insistirati na individualnom radu jer se radi o samom uvodu u nastavu iz književnosti pa je bolje da individualni stav dođe do izražaja kako bi učenici lakše pronašli vlastiti odnos prema tom dijelu nastave te kako bi nastavnik stekao početni utisak o mogućnostima i sposobnostima svakog pojedinog učenika.

UVODNI DIO

Učenicima napraviti kratak uvod o kojoj je nastavnoj jedinici riječ, šta se od njih očekuje i prema uvidu nastavnika uraditi ostale stvari koje su neophodne da bi učenici motivisani ušli u obradu nastavne jedinice. Potom učenicima dati temu: "Da sam ptica..." da sami u kratkim crtama napišu sve što im padne na um da bi u tom slučaju uradili. Poželjno je da nastavnik odabere i pusti neki audio-vizuelni zapis koji bi mogao biti blizak sadržaju pjesme, a istovremeno učenicima služiti kao inspirativno polazište za pisanje. Nakon završenog pisanja pročitati par radova, a ostale, koliko to bude moguće, ostaviti za kraj časa.

GLAVNI DIO

Nastavnik će na početku glavnog dijela pročitati jednom pjesmu, a potom će to uraditi neko od učenika. Dobro bi bilo podijeliti pjesmu na strofe te tako prilikom čitanja aktivirati više učenika čime bi se postiglo višeglasje te uvid u kvalitet čitanja većeg broja učenika. Nakon čitanja naglas, svako za sebe još jednom neka pjesmu pročita. Nakon čitanja učenicima skrenuti pažnju na zvučni aspekt pjesme, te ih uputiti na pitanje za analizu kroz poređenje stihova Grigora Viteza i stihova Skendera Kulenovića, a što je dato uz tekst pjesme u čitanci. Potom učenicima dati zadatak da sami pokušaju sastaviti bar rečenicu koja bi svojim zvučnim sklopom odgovarala zvuku neke ptice, ukoliko neki to ne budu u stanju uraditi, onda ih pokušati navesti da bar pokušaju podražavati glasanje ptice. Porediti to sa pjesmom. Nakon toga učenike treba provesti kroz ostala pitanja vezana za interpretaciju pjesme data u čitanci. Zaključke do kojih se bude dolazilo u kratkim crtama nastavnik će zapisivati na tabli. Pred kraj glavnog dijela vratiti se na nepročitane učeničke radove napisane na temu: "Da sam ptica".

ZAVRŠNI DIO

U završnom dijelu časa svaki učenik treba da poredi svoje težnje izražene u radu sa težnjama čovjeka do kojih se došlo nakon tumačenja pjesme ukoliko su se slijedile upute za interpretaciju date u čitanci. Čas završiti kratkim podsjećanjem na ono što se u toku časa naučilo.